

Sygn. akt XX GC 389/07

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Gospodarczy XX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Iwona Grzegorzewska
-----------------	-------------------------

Protokolant: sekr. sąd. Renata Halber

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2018 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **D. B.**

przeciwko **Bankowi (...) S.A. w W.**

o stwierdzenie nieważności ewentualnie o uchylenie uchwał

I. oddała powództwo w całości;

II. zasądza od powoda D. B. na rzecz pozwanego Banku (...) S.A. w W. kwotę 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje zwrócić Skarbowi Państwa – kasie Sądu Okręgowego w Warszawie powodowi D. B. kwotę 631,39 zł (sześćset trzydzieści jeden złotych i trzydzieści dziewięć groszy) tytułem zwrotu pobranej zaliczki na wynagrodzenie biegłego sądowego.

SSO Iwona Grzegorzewska

Sygn. akt: XX GC 389/07

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 maja 2007 r. powód D. B. wniósł o uznanie za nieważną uchwałę nr 10 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku (...) S.A. w W. z dnia 26 kwietnia 2007 r., w sprawie udzielenia Członkom Rady Nadzorczej Banku (...) S.A. absolutorium z wykonywania obowiązków w 2006 r., ewentualnie wniósł o uchylenie ww. uchwały jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i godzącej w interesy spółki oraz akcjonariuszy mniejszościowych. Powód wniósł także o uchylenie innych uchwał powziętych na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku (...) S.A. w W. w dniu 26 kwietnia 2007 r.: uchwały nr 4 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Banku z działalności Banku (...) S.A. w roku 2006; uchwały nr 5 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku (...) S.A. za rok 2006; uchwały nr 6 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Banku z działalności (...) Banku (...) S.A. w roku 2006; uchwały nr 7 w sprawie zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego (...) Banku (...) S.A. za rok 2006; uchwały nr 8 w sprawie podziału zysku netto Banku (...) za rok 2006; uchwały nr 9 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania

z działalności Rady Nadzorczej Banku za rok 2006; uchwał nr 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 oraz 18 w sprawie udzielenia członkom Zarządu Banku (...) S.A. absolutorium z wykonywania obowiązków w 2006 r.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż żądanie stwierdzenia nieważności uchwały nr 10 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku (...) S.A. z dnia 26 kwietnia 2017 r. podyktowane tym, iż uchwała dotycząca udzielenia absolutorium radzie nadzorczej banku (...) S.A. jest objęta wadą z powodu głosowania nad udzieleniem absolutorium całemu składowi rady nadzorczej nie zaś poszczególnym ich członkom. Zdaniem powoda Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy powinno głosować nad udzieleniem absolutorium każdemu z członów rady nadzorczej z osobna, zatem sposób podjęcia zaskarżonej uchwały uniemożliwił akcjonariuszom wypowiedzenie się w odniesieniu do poszczególnych członków rady nadzorczej banku.

Odnosząc się do żądania ewentualnego co do Uchwały nr 10, a także pozostałych zaskarżonych uchwał powód wskazał, iż podjęte one zostały z naruszeniem dobrych obyczajów obrotu oraz interesów spółki i jej akcjonariuszy. Powód podniósł, iż w roku obrotowym 2006 działalność Zarządu Banku dotknięta była istotnymi nieprawidłowościami skutkującymi powstaniem po stronie banku znacznych szkód majątkowych. W ocenie powoda niedoszacowane zostały rezerwy w księgach banku co prowadziło do sztucznego zawyżenia zysku Banku, nierzetelnego sporządzania przez Zarząd (...) S.A. sprawozdań finansowych spółki, jak również sprawozdania finansowego grupy kapitałowej. Zdaniem powoda, fakt nie wykazywania przez zarząd banku rzeczywistych wyników finansowych spółki i grupy kapitałowej, a w szczególności zawyżania osiągniętego przez podmiot zysku, służyć może prowadzonym przez większościowego akcjonariusza spółki działaniom ukierunkowanym na transfer środków pieniężnych ze spółki, co może prowadzić do faktycznego spadku wartości spółki.

Powód ponadto wskazał, iż w okresie poprzedzającym WZA miało miejsce szereg transakcji, których przedmiotem były akcje banku (...) S.A. zaś ich stroną były osoby wchodzące w skład organów banku. Zdaniem powoda, transakcje te przeprowadzone zostały w okresie zamkniętym w myśl art. 159 ust. 2 pkt 2-4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Z uwagi na powyższe, zdaniem powoda, zasadny jest wniosek o uchylenie uchwał udzielających członkom zarządu absolutorium.

W dniu 28 czerwca 2007 r. pozwany złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kwoty odpowiadającej dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego radcy prawnego wg. norm przepisanych.

Pozwany odnosząc się do żądania najdalej idącego, tj. stwierdzenia nieważności uchwały nr 10 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w sprawie udzielenia członkom rady Nadzorczej absolutorium z wykonywania obowiązków w 2006 r., wskazał, iż dopuszczalne są różne warianty głosowania nad udzieleniem absolutorium – zarówno oddzielenie głosowanie odrębnych uchwał dla każdego członka organu, jak i podjęcie w ramach jednego głosowania uchwały w sprawie udzielenia absolutorium dla wszystkich członków organu spółki. Pozwany wskazał, iż przed przystąpieniem do głosowania nad uchwałą nr 10, każdy z akcjonariuszy miał prawo do wypowiedzenia się czy głosowanie powinno odbyć się odrębnie dla każdego z członków organu, żaden jednak z akcjonariuszy, w tym pozwany, jednakże pozwany nie skorzystał z tej możliwości.

Obnosząc się do pozostałych żądań powoda odnośnie uchylenia uchwał ze względu na ich sprzeczność z dobrymi obyczajami, naruszania interesu spółki oraz interesu mniejszościowych akcjonariuszy spowodowanych nierzetelnym sporządzeniem przez Zarząd Banku sprawozdań finansowych banku i jego grupy kapitałowej oraz sprawozdań z działalności banku i grupy kapitałowej banku, pozwany wskazał, iż są to zarzuty całkowicie chybione i bezzasadne.

Pozwany wskazał, iż sprawozdania finansowe banku oraz grupy kapitałowej zostały sporządzone zgodnie z międzynarodowymi standardami, przedstawiają rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową banku i grupy kapitałowej banku.

Zdaniem pozwanego, żądanie uchylenia uchwał nr 4, nr 6 oraz nr 9 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku powinno ulec oddaleniu, wobec braku udowodnienia, iż obciążone są one wadami, które skutkują koniecznością ich uchylenia.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego zaniżania rezerw na sprawy sporne/niedoszacowania rezerw oraz zawyżenia zysku, powód wskazał, iż jest on całkowicie bezpodstawny, nie ma bowiem obowiązku tworzenia rezerw w wysokości odpowiadającej wartości wszystkich sporów sądowych toczonych przez pozwanego. Bezpodstawne jest zatem twierdzenie, iż rezerwy banku były zaniżone, zaś zysk netto zawyżony.

W kwestii nabywania akcji banku przez członków jego organu, pozwany wskazał, iż ten jest bezpodstawny, zaś kwestia odpowiedzialności tych osób za wykorzystywane informacji poufnej jest dla niniejszej sprawy prawnie obojętna.

W toku dalszego postępowania stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 26 kwietnia 2007 r. odbyło się w W., Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (dalej: „WZA”) pozwanego, spółki (...) S.A. z siedzibą w W.. Przedmiotem obrad WZA było m.in. głosowanie i przyjęcie przez akcjonariuszy zaskarżonych uchwał. Powód wziął w nim udział poprzez pełnomocnika, radcę prawnego M. N. (1).

(Protokół WZA – akt notarialny sporządzony przez notariusza T. F. k. 17-28)

Przed odbyciem WZA akcjonariusze otrzymali pakiet dokumentów finansowych banku dotyczących spraw mających być przedmiotem podejmowanych uchwał, w tym m.in. pismo prezesa zarządu banku, wybrane dane finansowe zawierające podstawowe pozycje sprawozdania finansowego banku za rok 2006, Sprawozdanie z działalności banku z 2006 r., roczne sprawozdanie finansowe banku za rok 2006, rachunek zysków i strat, bilans, opinie i raport (...) S.A. z badania rocznego sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2006.

(okoliczność bezsporna; dokumenty finansowe k. 31-235, w tym opinie i raporty biegłych rewidentów k. 123-132, 220-229)

W trakcie posiedzenia przed przystąpieniem do głosowania nad poszczególnymi uchwałami przewodniczący zgromadzenia po przedstawieniu projektów uchwał umożliwił akcjonariuszom zgłaszanie poprawek co do treści projektów uchwał oraz zadawanie pytań. Pełnomocnik powoda skorzystał z prawa do zadawania pytań, co do których udzielono odpowiedzi albo w trakcie zgromadzenia, albo też pisemnie po jego zakończeniu.

(Protokół WZA – akt notarialny sporządzony przez notariusza T. F. k. 17-28 , pismo pozwanego z 10.05.2007 r. k. 236-237)

Przed przystąpieniem do głosowania nad uchwał nr 10 WZA w sprawie udzielenia członkom rady nadzorczej Banku absolutorium z wykonywania obowiązków w 2006 r. przewodniczący zapytał czy któryś z akcjonariuszy zgłasza żądanie odrębnego głosowania nad udzieleniem absolutorium poszczególnym członkom rady nadzorczej. Żaden z akcjonariuszy nie zgłosił jednakże oddzielnego głosowania nad absolutorium dla każdego z członków rady nadzorczej.

(Protokół WZA – akt notarialny sporządzony przez notariusza T. F. k. 17-28)

Podczas WZA pełnomocnik powoda zgłosił wniosek o odrębne głosowanie uchwał w sprawie udzielenia absolutorium poszczególnym członkom zarządu pozwanego. Wobec czego WZA podjęło uchwały nr 11 – 17 odnoszące do udzielenia absolutorium z wykonywania obowiązków w 2006 r. oddzielenie dla każdego z członków zarządu pozwanego.

(Protokół WZA – akt notarialny sporządzony przez notariusza T. F. k. 17-28)

Pełnomocnik powoda po podjęciu uchwał będących przedmiotem sporu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu w stosunku do nich, zaś 25 maja 2007 r. złożył do Sądu pozew o unieważnienie i chylenie uchwał.

(Protokół WZA – akt notarialny sporządzony przez notariusza T. F. k. 17-28)

W toku postępowania dowodowego Sądu ustalił, iż powoda i pozwanego łączyło szereg postępowań cywilnych, z pośród których jedynie jedno z nich miało pośrednie znaczenie dla niniejszego postępowania. W sprawie toczącej się przed tut. Sądem o sygn. XX GC 391/06, a następnie 730/09 powód powołał zarzuty mające wskazywać na naruszenie zasad prawidłowej rachunkowości przez stronę pozwaną przy sporządzaniu sprawozdań finansowych za 2005 r., tym samym mając na uwadze, iż bilans sporządzony na zakończenie roku obrotowego 2005 mógł wykazywać znaczne nieprawidłowości, a zarazem fakt, iż stał się on podstawą sporządzenia bilansu otwarcia za rok 2006 r., rozstrzygnięcie w ww. sprawie było istotne dla niniejszego postępowania. Ostatecznie ww. powództwo zostało prawomocnie oddalone wyrokiem z dnia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 kwietnia 2015 r.

(Dokumenty toczącego się przed Sądem Okręgowym w Warszawie postępowania o sygn. XX GC 391/06: odpowiedź na pozew k. 370-385, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4.09.2009 r., sygn. VI ACa 272/09, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30.04.2015 r., sygn. VIA Ca 829/14)

Sąd ustalił, iż w okresie poprzedzającym WZA pozwanego miał miejsce szereg transakcji, których przedmiotem były akcje (...) S.A., zaś jedną z ich stron był fundusz emerytalny (...), zarządzany przez (...) S.A. Pozwany miał i spełnił obowiązek poinformowania o przeprowadzonych transakcjach ze względu na fakt, iż dwóch członków rady nadzorczej banku, P. E. i L. P. pełnili jednocześnie funkcje członków Rady Nadzorczej (...).

(Raporty dot. terminów przesyłania raportów okresowych oraz Informacje przekazywane (...) k.240-264)

Na podstawie przeprowadzonych w toku postępowania opinii biegłego sądowego z zakresu finansów i rachunkowości, Sąd ustalił, iż wartość rezerw jakie zostały utworzone na sprawy sporne przez pozwanego w sprawozdaniu za rok 2006 r. (40 mln zł) miała wartość prawidłową biorąc pod uwagę zasady rachunkowości obowiązujące pozwanego (wystarczyły by w wysokości 26 mln zł). Dodatkowo Sąd ustalił, iż pozwany nie był zobligowany do ujęcia w sprawdzaniu finansowym okoliczności prowadzenia sprawy sądowych o uchylenie chwały zatwierdzającej sprawozdanie za rok poprzedni, a także jakiego rodzaju sprawy sądowe toczą się przeciwko pozwanemu.

(Opinia biegłego sądowego G. S. z 15.04.2017 r. k.865-889; Opinia uzupełniająca biegłego sądowego G. S. z 06.12.2017 r. k. 1106-1118)

W toku postępowania Sąd ustalił, iż w 2006 r. na niekorzyść Banku zostało rozstrzygniętych ok. 2% ogólnej liczby postępowań sądowych toczących się z udziałem pozwanego, przy czym w stosunku do ogólnej liczby postępowań sądowych toczących się w ww. roku w wyniku wniesienia przez dłużników banku skutecznych zarzutów przedawnienia niekorzystne dla pozwanego rozstrzygnięcia zapadła w ok. 0,5% postępowań. Wartość prawomocnie zasądzonych od pozwanego kwot w postępowaniach rozstrzygniętych na jego niekorzyść wyniosła ok 2.200.000 zł, tj. ok. 0,1% ogólnej wartości toczących się z udziałem banku postępowań sądowych.

(Pismo pozwanego z dnia 10.0.2007 r. k. 236-237)

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. N. (2) w zakresie w jakim odnosił się do przebiegu WZA, w którym brał udział w charakterze pełnomocnika powoda, w tym w szczególności co do pytań zadawanych przez pełnomocnika w toku walnego zgromadzenia, jako że pozostawały one w sprzeczności z pozostałymi przeprowadzonymi w toku sprawy dowodami, w tym w szczególności z nagraniem wideo przebiegu Zwyczajnego Zgromadzenia Banku z dnia 26 kwietnia 2007 r.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego – rzeczoznawcy majątkowego z uwagi na fakt, iż przeprowadzenie takiego dowodu na okoliczności wskazaną przez powoda w tezie dowodowej nie zmierzałoby do wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów przeprowadzonych w toku postępowania w tym dokumentów oraz zeznań świadków. Podkreślić należy, iż dokumenty zostały w przeważającej części złożone w formie odpisów poświadczonych za zgodność z oryginałem przez występujących w sprawie pełnomocników, zaś strony nie kwestionowały ich autentyczności.

Zeznania powoda były wiarygodne ale nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie tj. nie wskazywały na żadne okoliczności faktyczne, które uzasadniałyby uwzględnienie roszczenia powoda czyli uchylenie bądź stwierdzenie nieważności przedmiotowych uchwał.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo należało oddalić w całości, zarówno w zakresie w jakim powód żądał stwierdzenia nieważności uchwały nr 10, jak i jej ewentualnego uchylenia, a także w części w jakiej powód domagał się uchylenia pozostałych zaskarżonych uchwał.

Dokonując oceny prawnej Sąd Okręgowy zważył, iż powód dochodzi w niniejszej sprawie dwóch roszczeń formułując pozew z żądaniem ewentualnym. W pierwszej kolejności powód dochodził stwierdzenia nieważności uchwały nr 10, ewentualnie jej uchylenia, zaś w drugiej żądał uchylenia pozostałych zaskarżonych uchwał.

Zgłoszenie żądania ewentualnego jest szczególnym przypadkiem kumulacji roszczeń procesowych (art. 191 k.p.c.), o których sąd orzeka jednocześnie, ale kolejno i to zależnie od tego, jak orzeknie o roszczeniu zgłoszonym w pozwie na pierwszym miejscu.

Powód wystąpił ze swoim powództwem w terminie przewidzianym ustawowo. Pozwany jest spółką publiczną, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt k.s.h. (przez spółkę publiczną należy rozumieć spółkę w rozumieniu przepisów o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych). Zgodnie z treścią art. 4 pkt 20 ustawy z 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1382 z późn. zm.) przez pojęcie spółki publicznej należy rozumieć spółkę, w której co najmniej jedna akcja jest akcją zdematerializowaną w rozumieniu przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, z wyjątkiem spółki, której akcje zostały zarejestrowane na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 z późn. zm.). Przez akcję zdematerializowaną należy rozumieć papier wartościowy niemający formy dokumentu obrazowany przez zapis na rachunku papierów wartościowych (koncie depozytowym) prowadzonym przez podmiot upoważniony do tego przepisami ustawy, który potwierdza, że określona osoba (uprawniony z rachunku) jest uczestnikiem (akcjonariuszem) określonego podmiotu (por. art. 3 pkt 21 i art. 5 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi). Zgodnie z art. 425 § 5 k.s.h. Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia spółki publicznej powinno być wniesione w terminie trzydziestu dni od dnia jej ogłoszenia, nie później jednak niż w terminie roku od dnia powzięcia uchwały. Zgodnie z art. 424 § 2 k.s.h. w przypadku spółki publicznej termin do wniesienia powództwa o uchylenie uchwały wynosi miesiąc od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż trzy miesiące od dnia powzięcia uchwały. W dniu 26 kwietnia 2006 r. odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Pozwanego, na którym powzięto szereg uchwał, zaś w dniu 25 maja 2006 r. Powód wniósł niniejszy pozew, co oznacza, że Powód wystąpił z pozwem w terminie określonym w ww. przepisach.

Odnośnie stwierdzenia nieważności uchwał Zgromadzenia to przesłanki stwierdzenia nieważności uchwał określa art. 425 § 1 k.s.h., zgodnie z którym: osobom lub organom spółki wymienionym w art. 422 § 2 przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z

ustawą. Przepisu art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się, mianowicie wytoczenia powództwa - gdy uchwała jest sprzeczna z ustawą i w związku z tym jest nieważna bezwzględnie, przy czym sprzeczność z prawem może odnosić się zarówno do samej treści uchwały, jak i do sposobu zwołania i obradowania walnego zgromadzenia lub też sposobu podjęcia uchwały (zob. wyrok SN z dnia 9 września 2010 r., I CSK 530/09, LEX nr 672663).

Powód zarzucił nieważność jednej z zaskarżonych uchwał, tj. uchwały nr 10 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy pozwanego z dnia 26 kwietnia 2007 r., mocą której udzielono absolutorium członkom rady nadzorczej pozwanego z wykonywania obowiązków za rok 2006.

Powód opierając się o treść przepisów art. 425 § 1 i 395 § 2 pkt 3 k.s.h., zakwestionował ważność uchwały nr 10 poprzez przeprowadzenie głosowania dla całego składu rady nadzorczej powoda, nie zaś dla poszczególnych jej członków.

W ocenie Sądu Okręgowego stanowisko skarżącego co do nieważności tej uchwały z ww. powodu nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 425 § 1 k.s.h. podstawą stwierdzenia nieważności uchwały jest jej sprzeczność z ustawą, a w przypadku niniejszej sprawy ze wskazanym przepisem art. 395 § 2 pkt 3 k.s.h. Przepis ten w swej treści wskazuje, iż przedmiotem obrad zwyczajnego zgromadzenia powinno być udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków, natomiast nie wskazuje on sposobu, w jaki należy to uczynić, odnoszącego się do formy głosowania w którym powyższe ma nastąpić.

Z treści kwestionowanej przez powoda uchwały nr 10 WZA pozwanego z dnia 26 kwietnia 2007 r. wynika, iż udzielono absolutorium poszczególnym członkom rady nadzorczej pozwanego ze wskazaniem ich imienia, nazwiska, pełnionej funkcji i czasokresu oceny, a więc wymóg z przepisu art. 395 § 2 pkt 3 k.s.h. został zachowany. Należy zauważyć, iż przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący zgromadzenia zwrócił się do jego uczestników z zapytaniem, czy są zastrzeżenia do treści uchwał, a więc umożliwił tym samym obecnym, zgłoszenie zastrzeżenia, iż uchwał powinno być wiele, a każda z nich winna obejmować swą treścią jednego członka rady nadzorczej, nie zaś członków organu w komplecie i w związku z tym należy przeprowadzić oddzielne głosowania w przedmiocie udzielenia absolutorium poszczególnym członkom rady nadzorczej pozwanego. Reprezentujący powoda na owym zgromadzeniu pełnomocnik żadnych zastrzeżeń w tej mierze zaś nie zgłosił.

Z powyższego więc powodu Sąd nie uznał za zasadny podnoszonego przez powoda zarzutu nieważności uchwały nr. 10 walnego zgromadzenia akcjonariuszy pozwanego z dnia 26 kwietnia 2006 r. w sprawie udzielenia absolutorium członkom rady nadzorczej powoda w wykonywania obowiązków w roku 2006.

Odnosząc się do żądania ewentualnego dotyczącego uchwały nr 10, a także pozostałych zaskarżonych uchwał powód wniósł o ich uchylenie.

W myśl art. 422 § 1 k.s.h. w drodze powództwa o uchylenie może być zaskarżona uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza. Konstrukcja powołanego przepisu wskazuje, że uchwała walnego zgromadzenia może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o jej uchylenie, jeżeli zachodzą łącznie przynajmniej dwie przesłanki jej wadliwości, a zatem uchwała:

- 1) jest sprzeczna ze statutem a zarazem godzi w interes spółki,
- 2) jest sprzeczna ze statutem a zarazem ma na celu pokrzywdzenie akcjonariusza,
- 3) jest sprzeczna z dobrymi obyczajami a zarazem godzi w interes spółki;
- 4) jest sprzeczna z dobrymi obyczajami a zarazem ma na celu pokrzywdzenie akcjonariusza.

Powód jako podstawy do uchylenia zaskarżonych uchwał wskazał sprzeczność z dobrymi obyczajami, godzenie w interes spółki oraz godzenie w interes akcjonariuszy.

Powód uzasadniając swoje zarzuty wobec zaskarżonych uchwał, tj. uchwały nr 10 w sprawie udzielenia członkom rady nadzorczej pozwanego z wykonywania obowiązków w 2006 r., uchwały nr 4 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Banku z działalności Banku (...) S.A. w roku 2006; uchwały nr 5 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku (...) S.A. za rok 2006; uchwały nr 6 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Banku z działalności (...) Banku (...) S.A. w roku 2006; uchwały nr 7 w sprawie zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego (...) Banku (...) S.A. za rok 2006; uchwały nr 8 w sprawie podziału zysku netto Banku (...) za rok 2006; uchwały nr 9 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej Banku za rok 2006; uchwał nr 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 oraz 18 w sprawie udzielenia członkom Zarządu Banku (...) S.A. absolutorium z wykonywania obowiązków w 2006 r. wskazywał w pierwszej kolejności na nierzetelne sporządzenie przez zarząd banku sprawozdań finansowych pozwanego, jego grupy kapitałowej oraz sprawozdań z działalności banku (...), co z kolei miało spowodować, iż podjęte na jego podstawie uchwały, jako oparte na nierzetelnych wg. powoda danych, są sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz godzą w interes spółki i jej akcjonariuszy, co stanowi podstawę do ich uchylenia. Odnosząc się zaś do uchwał w sprawie udzielenia absolutorium czy to członkom rady nadzorczej pozwanego (uchwała nr. 10), czy też członkom zarządu pozwanego (uchwały nr 11-18) powód również wskazywał na wątpliwości związane m.in. z przygotowywaniem dokumentacji finansowej pozwanego – wg. powoda nierzetelnej, a także z wątpliwościami dotyczącymi transakcji nabycia akcji powoda przez członków jego organów.

Pojęcie dobrych obyczajów, z którymi ma być sprzeczna uchwała walnego zgromadzenia jest klauzulą generalną, odwołującą się do norm moralnych i zwyczajowych. Przez dobre obyczaje należy rozumieć takie zachowania, które wpływają pozytywnie na funkcjonowanie spółki i otoczenie gospodarcze, a są z pewnością związane z przestrzeganiem uczciwości przedsiębiorcy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 18 marca 2005 r. /VCK 607/04, niepubl./ stwierdził, że „sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami występuje wówczas, gdy w obrocie handlowym może być ona uznana za nieetyczną. Chodzi przy tym jednak raczej nie o ocenę z punktu widzenia etyki przeciętnego, uczciwego człowieka, lecz o oceny nastawione na zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania spółki pod względem ekonomicznym”.

Godzenie w interesy spółki oznacza działanie na jej szkodę i może dotyczyć zarówno majątkowych jak i niemajątkowych interesów korporacji. „Interes spółki należy utożsamiać ze stabilnym i długotrwałym wzrostem wartości jej przedsiębiorstwa” /M. Spyra w „Prawo spółek handlowych” pod red. S.Włodyki, Tom 2B, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2007, str. 498/.

Przez uchwały prowadzące do pokrzywdzenia akcjonariusza należy rozumieć takie uchwały, które pozbawiają go możliwości czerpania określonych korzyści z tytułu uczestnictwa w spółce lub osłabiają jego pozycję w spółce np. osłabiają kontrolę akcjonariuszy nad spółką, a w każdym razie zawsze należy wiązać pokrzywdzenie, o którym mowa w art. 422 § 1 k.s.h., z naruszeniem interesu akcjonariusza wynikającego z jego uczestnictwa w spółce. Przesłanką konieczną wzruszalności takiej uchwały jest ponadto podjęcie jej w celu pokrzywdzenia akcjonariusza. Istnienie celu pokrzywdzenia można stwierdzić wówczas, gdy oceniając obiektywnie konsekwencje uchwały, możliwe do przewidzenia przez przeciętnego uczestnika obrotu w momencie podejmowania uchwały, można założyć że skutkiem uchwały będzie pokrzywdzenie akcjonariusza.

W ocenie Sądu powód nie wykazał istnienia żadnej ze wskazanych przez niego podstaw uchylenia zaskarżonych uchwał. Powód nie wykazał aby z powodu podjęcia którejkolwiek z zaskarżonych w pozwie uchwał, szkody lub krzywdy doznał powód jako akcjonariusz lub pozwana spółka. Roszczenie powoda o uchylenie uchwał opiera się, jak wynika z uzasadnienia pozwu oraz dalszych pism procesowych, na kwestionowaniu rzetelności sporządzenia sprawozdań finansowych i majątkowych spółki. Zdaniem powoda sama nierzetelność sprawozdań spełnia przesłanki wymienione w art. 422 k.s.h. Z taką oceną trudno się jednak zgodzić. W ocenie Sądu należało bowiem wykazać nie tylko nierzetelność dokumentacji finansowej pozwanej spółki, ale również to w jaki sposób godziło to w interesy spółki lub konkretnego akcjonariusza. Obniżenie wartości rynkowej poszczególnych akcji czy utrata zaufania inwestorów

bądź innych uczestników giełdy i rynku finansowego w ogóle do pozwanej spółki mogło być potencjalnie wynikiem nierzetelności prowadzenia księgowości i sprawozdań finansowych jednakże związek taki należałoby udowodnić ponad wszelką wątpliwość. Powód zaś na powyższą okoliczność nie przedstawił żadnego dowodu, do czego był zobowiązany, na podstawie art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., ograniczając się do przedstawienia hipotetycznych wątpliwości. Zeznania powoda w tym zakresie nie mogą stanowić przesądzającego dowodu.

Strony w toku procesu odmiennie interpretowały konieczność stosowania przepisów z dziedziny rachunkowości i prawidłowość zapisów w bilansie spółki i grupy kapitałowej. Jednocześnie jako dowody nie kwestionowane przez żadną ze stron, zostały złożone do akt raporty i opinie biegłego rewidenta potwierdzające zgodność z prawem i rzetelność sporządzonych sprawozdań finansowych będących podstawą podjęcia zaskarżonych uchwał.

Powód nie wykazał, by przedstawione przez pozwanego walnemu zgromadzeniu jednostkowe sprawozdania finansowe banku oraz (...) banku za rok 2006, zostały sporządzone w sposób nierzetelny. Ani badający całościowo sprawozdanie finansowe biegły rewident, ani biegły sądowy, badający sprawozdanie wycinkowo, w zakresie pozycji co do których odnosiły się zarzuty powoda nie stwierdzili podnoszonych przez powoda nieprawidłowości.

Spór w tym zakresie dotyczy w istocie przyjętych przez pozwanego zasad sporządzania bilansu. Niesporne jest bowiem, że pozwany nie ujął w pozycji bilansu odnoszącej się do rezerw na roszczenia sporne sumy kwot dochodzonych od niego na podstawie wszystkich wniesionych przeciwko niemu pozwów, a jedynie na te sprawy sądowe, które w jego opinii wiążą się z ryzykiem wypływu środków. Z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości nie wynika obowiązek tworzenia rezerw na wszystkie dochodzone przeciwko przedsiębiorcy roszczenia. Zgodnie z art. 35d ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy, rezerwy tworzy się na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na straty z transakcji gospodarczych w toku, w tym z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych, skutków toczącego się postępowania sądowego. Ponadto art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy o rachunkowości nakazuje przy wycenie składników aktywów i pasywów, w tym m.in. rezerw na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń, zachowanie zasady ostrożności a art. 28 ust. 1 pkt 9 ustawy o rachunkowości nakazuje by wyceniać rezerwy w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Biegli badający sprawozdanie finansowe pozwanego nie stwierdzili żadnych nieprawidłowości przy tworzeniu przez niego rezerw na roszczenia sporne, a to że wysokość tych rezerw nie odpowiada wartości wszystkich powództw wytoczonych pozwanemu wynikało ze sprawozdania finansowego, ponieważ pozwany w informacji dodatkowej, stanowiącej element sprawozdania finansowego, podał ilość spraw znajdujących się w postępowaniu sądowym oraz wartość wszystkich roszczeń. Zaznaczyć przy tym należy, iż przyjęte przez pozwanego zasady ujmowania spraw sądowych w sprawozdaniu finansowym znalazły swoje uzasadnienie w praktyce, jako że z informacji udzielonej powodowi przez pozwanego pismem z dnia 10 maja 2007 r., których to informacji powód nie podważał, wynika, iż w na niekorzyść banku zostało rozstrzygniętych ok. 2% ogólnej liczby postępowań sądowych toczących się z udziałem pozwanego, zaś wartość prawomocnie zasądzonych od pozwanego kwot w postępowaniach rozstrzygniętych na niekorzyść banku wyniosła ok. 2.200.000,00 zł, tj. ok/ 0,1% ogólnej wartości toczących się z udziałem pozwanego postępowań.

W takim stanie rzeczy, w ocenie Sądu, bezpodstawne są twierdzenia powoda, jakoby rezerwy na sprawy sporne były zaniżone, w efekcie czego, zysk pozwanego oraz (...) pozwanego za rok 2006 miałby być zawyżony. W konsekwencji również bezpodstawny jest zarzut zawyżenia dywidendy przeznaczonej do podziału między akcjonariuszy oraz zarzut podjęcia przez Walne Zgromadzenie uchwały i podziale zysku faktycznie nie wypracowanego przez pozwanego.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu nierzetelności w sporządzeniu bilansu otwarcia za rok 2006, którego postawą sporządzenia miał być, zdaniem pozwanego, nierzetelny bilans sporządzony na zakończenie roku 2005 r. Wskazać należy, że oparte na tym twierdzeniu powództwo, na które zresztą powoływał się powód zostało ostatecznie, prawomocnie, w całości oddalone. (wyrok SA w Warszawie z dnia 04.09.2009 r. sygn. VI ACa 272/09 oraz wyrok SA w Warszawie z dnia 30.04.2015 r. sygn. VIA Ca 829/14). Zatem nie ma żadnych podstaw do kwestionowania ewentualnej rzetelności bilansu za rok 2006, w odniesieniu do prawidłowości i rzetelności bilansu za rok obrotowy 2005.

Podnoszona przez powoda okoliczność braku udzielenia mu przez zarząd pozwanego na walnym zgromadzeniu wyczerpujących odpowiedzi ustnych na pytania dotyczące sytuacji finansowej pozwanego nie może stanowić podstawy do uchylenia uchwał, albowiem w żaden sposób nie dotyczy ich wadliwości

Reasumując, żądanie uchylenia uchwały nr 10 w sprawie udzielenia członkom rady nadzorczej pozwanego z wykonywania obowiązków w 2006 r., uchwały nr 4 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Banku z działalności Banku (...) S.A. w roku 2006; uchwały nr 5 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku (...) S.A. za rok 2006; uchwały nr 6 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Banku z działalności (...) Banku (...) S.A. w roku 2006; uchwały nr 7 w sprawie zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego (...) Banku (...) S.A. za rok 2006; uchwały nr 8 w sprawie podziału zysku netto Banku (...) za rok 2006; uchwały nr 9 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej Banku za rok 2006; jako bezpodstawne należało oddalić. Powód bowiem nie wykazał żadnej z ustawowych przesłanek warunkujących uchylenie zaskarżonych uchwał. Również zarzuty powoda odnoszące się do prawidłowości sporządzenia dokumentacji finansowej pozwanego, a co za tym idzie podjęcia na tej podstawie zaskarżonych uchwał okazały się bezpodstawne. W toku postępowania wykazano, iż dokumenty te zostało prawidłowo opracowane, zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów, tym samym podjęcie akcjonariusze, posiadali rzetelne informacje co do sytuacji finansowej pozwanego. Dodatkowo należy zauważyć, iż powód w żaden sposób nie wykazał, iż zaskarżone uchwały były sprzeczne z dobrymi obyczajami, co więcej skoro jak wykazano w niniejszym postępowaniu dokumentacja finansowa pozwanego została sporządzona prawidłowa to tym bardziej nie można zarzucać zaskarżonym uchwała sprzeczności z dobrymi obyczajami, jako że ich podjęcie jest związane z prawidłowo określoną sytuacją majątkową pozwanego, o czym głosujący na zgromadzeniu akcjonariusze mogli się właśnie dowiedzieć z kwestionowanych przez powoda dokumentów.

Odnosząc się do zaskarżonych przez powoda uchwał w sprawie udzieleniu absolutorium członkom rady nadzorczej oraz członkom zarządu pozwanego, powód nie wykazał również istnienia przesłanek do ich uchylenia

Udzielenie absolutorium stanowi wyraz akceptacji działań członka organu w poprzednim roku obrotowym. Należy przy tym zwrócić uwagę, że uchwała o udzieleniu absolutorium członkowi organu ze swej istoty w żaden sposób nie może godzić w interesy akcjonariusza, albowiem dotyczy ona wyłącznie stosunku pomiędzy członkiem zarządu a spółką. Ponadto udzielenie członkowi zarządu absolutorium nie stoi na przeszkodzie wytoczeniu przez akcjonariusza powództwa o odszkodowanie na rzecz spółki, jeżeli uważa on że członek zarządu swoim zachowaniem wyrządził szkodę spółce. Przedmiotem badania w niniejszej sprawie mogą być więc wyłącznie przesłanki sprzeczności z dobrymi obyczajami i godzenia w interes spółki. Uchwała o udzieleniu absolutorium mogłaby godzić w interes spółki i zarazem być sprzeczna z dobrymi obyczajami w zasadzie tylko w sytuacji, gdyby w dacie udzielenia absolutorium walne zgromadzenie miało informacje o zdarzeniach, które mogą stanowić podstawę odpowiedzialności członka zarządu. W niniejszej sprawie powód nie wykazał, by w 2006 r. miały miejsce takie zdarzenia.

Odnosząc się zarzutów powoda dotyczących prawidłowości nabywania akcji pozwanego przez członków organów pozwanego wskazać należy, iż wbrew twierdzeniom powoda nie doszło do dokonywania transakcji przez osoby wchodzące w skład organów pozwanego. Zauważyć należy, iż pozwany informował o transakcjach kupna/sprzedaży realizowanych przez fundusz emerytalny (...), zarządzany przez (...) S.A. Pozwany informował o przedmiotowych transakcjach ze względu na to, że dwóch członków rad nadzorczej pozwanego – P. E. oraz L. P. pełnił jednocześnie funkcje członków rady nadzorczej (...). Pozwany informował, że transakcje były dokonywane przez podmiot zarządzany przez podmiot, w którego skład rady nadzorczej wchodzi osoba zobowiązana”. Ponadto, ograniczenie wskazane w art. 159 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. 2005 nr 183 poz. 1538 ze zm.) dot. osób wymienionych w art. 156 ust. 1 pkt 1 lit. a tejże ustawy – tj. każdego, kto posiada informację poufną, a z jego naruszeniem związana jest odpowiedzialność określona w tejże ustawie (art.181 ust. 2).

Podsumowując powyższy wywód należy stwierdzić, iż żądanie powoda w zakresie uchylenia uchwał nr 10-18 w zakresie udzielenia absolutorium członkom organów pozwanego również należało oddalić. Powód w żaden bowiem sposób nie wykazał, iż podjęte uchwały godziły z dobre obyczaje, godziły w interes spółki lub interes akcjonariuszy.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., Pozwanemu, jako wygrywającemu proces, należał się zwrot kosztów od Powoda. Zasądzony zwrot objął koszty zastępstwa procesowego składające się z opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł) i wynagrodzenia radcy prawnego ustalonego na podstawie § 10 pkt 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (360 zł) – obowiązującego w dacie wniesienia pozwu. Sąd uznał, że rodzaj i stopień zawilości sprawy oraz nakład pracy zawodowego pełnomocnika nie uzasadniał przyznania wynagrodzenia w większym stopniu niż stawka minimalna to jest 360 zł, niezależnie od liczby zaskarżonych uchwał (Por. SN z 12.05.2011r., III CZP 9/11, Lex nr 897714; uchwała SN z 25.06.2009r., III CZP 40/09, OSNC 2010/2/26). Kumulacja roszczeń jednorodzących w jednej sprawie skutkuje co do zasady mniejszym nakładem pracy pełnomocnika w oddzielnych sprawach o uchylenie poszczególnych uchwał, gdzie w grę wchodzi konieczność przygotowania większej liczby pism procesowych i udział w większej liczbie posiedzeń. Ponadto, Sąd uznał, że wniosek Pozwanego o zasądzenie od Powoda na zasadzie art. 423 § 2 k.s.h. kwoty odpowiadającej dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego radcy według norm przepisanych za nieuzasadniony. Przywołany przepis stanowi, że jeżeli akcjonariusz wniesie oczywiście bezzasadne powództwo sąd, na wniosek pozwanej spółki, może zasądzić od powoda do dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego. Zagadnienia będące przedmiotem niniejszego postępowania wymagały szerszej analizy i z całą pewnością na pierwszy rzut oka nie było oczywistym, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie 2. wyroku.

W pozwie, Powód wnosił o powołanie biegłego z dziedziny rachunkowości. Zarządzeniem z dnia 22 sierpnia 2016 r. Sąd wezwał powoda do wpłacenia zaliczki na poczet opinii biegłego w kwocie 5.000 zł. w dniu 08 września 2016 r. została zaksięgowana wpłata kwoty 5.000,00 zł przez powoda (k. 719) Postanowieniem z dnia 01 grudnia 2016 r. dopuścił dowód z opinii biegłego. Postanowieniem z dnia 09 czerwca 2017 r. Sąd przyznał Sąd przyznał wynagrodzenie biegłemu w kwocie 3.258,97 zł. Postanowieniem z dnia 27 października 2017 r. Sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego. Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2017 r. Sąd postanowił przyznać biegłemu sądowemu wynagrodzenie w łącznej kwocie 1.109.64 zł. Zgodnie z art. 80 ust. 1. ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398 ze zm.) Sąd z urzędu zwraca stronie różnicę między opłatą pobraną od strony a opłatą należną. Sąd pobrał 5.000,00 zł od Powoda, zaś wynagrodzenie biegłego stanowiła mniejsza kwota, w związku z powyższym Sąd orzekł jak w punkcie 3 wyroku.

SSO Iwona Grzegorzewska

(...)